

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor bezpečnostní politiky
a prevence kriminality

Praha 7. srpna 2017

Počet listů: 10

Extremismus

Souhrnná situační zpráva

2. čtvrtletí roku 2017

Obsah

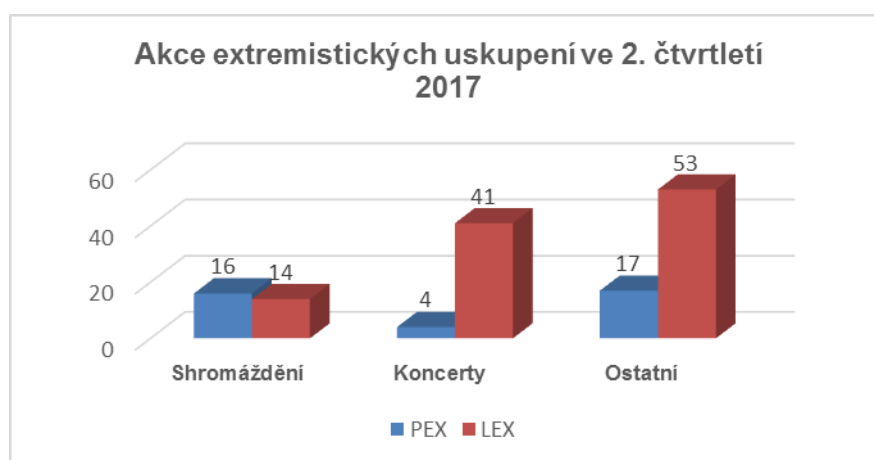
1. Informace k vývoji extremistické scény ve 2. čtvrtletí roku 2017	3
1.1. Vývoj extremistické scény	3
1.2. Pravicově extremistická scéna	3
1.3. Levicově extremistická scéna.....	5
1.4 Paramilitární a domobranecké skupiny	6
2. Statistiky.....	7
2.1. Extremistická kriminalita ve 2. čtvrtletí roku 2017.....	7
2.2. Extremistická kriminalita ve 2. čtvrtletí roku 2017 podle krajů	9

1. Informace k vývoji extremistické scény ve 2. čtvrtletí roku 2017

1.1. Vývoj extremistické scény

Ve sledovaném období od dubna do června roku 2017 bylo ve srovnání s rokem 2016 zaznamenáno poměrně **vysoké množství aktivit** organizovaných nebo s účastí politicky motivovaných extremistů. Jednalo se celkem o **145 akcí**, z čehož pouze **37** bylo spojeno s **pravicově extremistickým spektrem** a celkem **108** s **levicově extremistickými skupinami**. V roce 2016 bylo v témže období zaznamenáno celkem 91 akcí, z toho 28 pravicově extremistických a 43 levicově extremistických.

Pravicově extremistická scéna zůstala nadále fragmentovaná na marginální politické strany a další formalizované či neformalizované subjekty. Naproti tomu **v části levicově extremistického spektra bylo možné spatřovat dynamický vývoj**. Některé levicově extremistické skupiny se mobilizovaly s odkazem na tuzemské i zahraniční události. Důležitými tématy pro ně byly červnový Klimakemp, podpora stíhaných či vězných kolegů a přípravy na protesty proti summitu G20, které proběhly počátkem července.

1.2. Pravicově extremistická scéna

Mezi vedoucími představiteli **Dělnické strany sociální spravedlnosti a Národní demokracie přetrvávaly silné osobní animozity**, které znemožňovaly spolupráci obou subjektů. Ta se proto realizovala pouze výjimečně a na lokální úrovni. Příkladem může být společné červnové shromáždění v Brně, pojaté jako protest proti tamní radnici. Obě strany rovněž velmi poznamenal nedávný rozmach populistických protiimigrantsky a protimuslimsky orientovaných skupin. V rámci těchto dvou už tradičních stran bylo možné registrovat silnou nelibost vůči uskupením, která veřejně působí kratší dobu, ale získala si dočasně silnější podporu.

Národní demokracie se nadále zaměřovala na organizování akcí, které měly za cíl vyvolat zájem médií a veřejnosti. Strana se tak úmyslně a uměle snaží vzbuzovat dojem silného a vlivného subjektu. V tomto kontextu oznámila spojení „vlastenecké scény“ před nadcházejícími parlamentními volbami. Ve skutečnosti se ovšem jedná o **koalici několika marginálních uskupení.** V čele subjektu s názvem **Rozumní** stanul Petr Hannig. Ten posléze v červenci oznámil kandidaturu v prezidentských volbách.

Bližší pozornost si v rámci této koalice zaslouží brněnský politický subjekt **Slušní lidé.** Toto uskupení se vyprofilovalo jako odpůrce brněnského hnutí Žít Brno. Personální substrát skupiny Slušní lidé tvoří mj. i **osoby s neonacistickou či chuligánskou minulostí.** Mediální pozornost si Slušní lidé získali v květnu zakrytím růžového tanku na brněnském Komenského náměstí. Vystavení artefaktu v rámci Poutě smíření (pieta za zemřelé při odsunu Němců) charakterizovali jako „vlastizrádnou akci“.

Členové Národní demokracie se rovněž často **vyjadřovali ke dvěma soudním sporům** – žalobě strany proti Ministerstvu vnitra pro uvádění ve zprávách o extremismu a obžalobě Adama B. Bartoše z tří trestných činů proti lidskosti souvisejícími s jeho projevy a jím vydávanými publikacemi. V obou případech proběhla první soudní líčení. Obě kauzy byly soudci odročeny na říjen tohoto roku.

Zároveň bylo možné sledovat **určitou vstřícnost Národní demokracie vůči osobám, které byly v minulosti spojené s neonacistickým hnutím.** Na webu strany se např. objevila pozvánka na tradiční pietní akci pravicových extremistů za Miloše Reha v Litvínově. Piety za zemřelého aktivistu, který byl v neonacistickém prostředí stylizován do role hrdiny či mučedníka, se ovšem zúčastnilo jen okolo deseti osob. Dále byly registrovány **kontakty mezi osobami z Národní demokracie a Generace identity.**

Generace identity představuje mezinárodní platformu, která se stylizuje do pozice hnutí bránícího evropskou kulturu a tradice před „invazí uprchlíků“. Inspirací se pro ni stala starověká Sparta, konkrétně pak bitva u Thermopyl. Na mezinárodním poli si „identitáři“ získali pozornost avizovaným **projektem „Defend Europe“**, zaměřeným proti uprchlíkům. Prostřednictvím crowdfundingu se snažili získat prostředky na pronájem lodi, jejíž posádka měla mít za cíl zabránit prouprchlicky zaměřeným nevládním organizacím v jejich aktivitách u libyjských břehů. Česká pobočka „identitářů“ projekt podporovala, pochvalně o něm informovala i některá média, označovaná za alternativní či konspirační.

Personálně je česká pobočka Generace identity tvořena mj. **bývalými aktivisty neonacistických uskupení** Národní odpor a Autonomní nacionalisté. V červnu byla zaregistrována soudem jako spolek. V současné době se jeho členové už od tradičního neonacismu distancují. Bezpečnostní složky registrovaly jejich **agresivní vystupování v rámci tuzemských demonstrací.** Dne 17. června se cca 15 českých identitářů zapojilo do demonstrace organizované německou sesterskou buňkou, kde aktivně participovali na vyvolávání konfliktů s odpůrci shromáždění. Generace identity je úzce propojena s jiným násilně se prezentujícím uskupením **Pro-Vlast.** Jeho členové **jsou známí svým působením mezi fotbalovými chuligány a snahou o vyvolávání konfliktů v rámci veřejných shromáždění.** Aktivita obou početně marginálních skupin jsou registrovány přibližně od roku 2012. Aktivně se projevovaly zejména v Praze, Středočeském a Ústeckém kraji.

Činnost **Dělnické strany sociální spravedlnosti, resp. Dělnické mládeže,** byla podobně jako v předchozích obdobích spíše utlumená. Jedinou výraznější akcí byla Prvomájová demonstrace v Brně, které se zúčastnilo zhruba 150 osob a během které došlo k potyčkám s odpůrci shromáždění z řad veřejnosti a aktivistů.

Fragmentace pravicově extremistické scény, charakterizovaná atmosférou nedůvěry, osobních nepřátelství a často i nesrozumitelným vývojem, **ovlivnila i její neonacistické spektrum**. Velká část neonacistické scény byla pohlcena různými konspiračními teoriemi. Zároveň se nedokázala vnitřně srovnat s proruskou, resp. proputinovskou orientací části pravicově extremistických aktivistů. Většina dlouhodobě aktivních neonacistů rezignovala na aktivity ve veřejné sféře. Výsledkem byla **snaha o organizování většího množství White Power Music koncertů** tradičního formátu. Tyto koncerty měly vždy silný mobilizační potenciál a dokázaly neonacistické kolektivy silně stmelovat.

Ve sledovaném období byly **zaznamenány celkem tři takové koncerty** a jeden byl zrušen. Ačkoliv jejich četnost stále nedosahuje takového počtu jako v období do roku 2010, průběhem jsou velmi podobné, často spojené s otevřenými nacistickými či neonacistickými projevy a zároveň i poměrně rozsáhlou distribucí tematických předmetů. Na dny 9. až 10. června byl na Trutnovsku avizován koncert s vystoupením předních kapel tohoto žánru a s očekávanou vysokou účastí tuzemských i zahraničních účastníků. Akce vyvolala velmi negativní reakci části veřejnosti a organizátor ji nakonec sám zrušil.

Dlouhodobým fenoménem jsou **rostoucí nenávistné či urážlivé projevy či výzvy k násilí** vůči určitým skupinám osob na základě jejich etnické či rasové příslušnosti, případně politického a náboženského přesvědčení **na internetu, zejména sociálních sítích**. Nežádka jsou pak terčem takového verbálního násilí i konkrétní osoby, které se veřejně vymezily proti takovým nenávistným projevům nebo se dlouhodobě angažují na podporu menšin, uprchlíků, apod. Velmi často přicházejí takové projevy od osob, které jinak nejsou aktivní či nepůsobí v rámci pravicově extremistického spektra. To potvrzuje trend, že některé xenofobní tendence nacházejí odezvu i v rámci společenských skupin, které nelze řadit do extremistického spektra.

1.3. Levicově extremistická scéna

Levicově extremistické hnutí reflektovalo několik událostí, které vedly k jeho částečné mobilizaci. Taktika řady aktivistů z krajně levicového spektra, především anarchistů, spočívá v tom, že **využívají aktuálních reálných společenských problémů k prezentaci vlastní ideologie a k uskutečňování přímých, někdy i násilných, akcí**. Snahou je zastínit skutečnou podstatu hnutí a ukázat ho v lepším světle před možnými novými sympatizanty. Celá levicově extremistická scéna se dlouhodobě potýká s vyčpělostí témat a s nezájmem širší veřejnosti. Snaží se proto nacházet nové způsoby mobilizace.

Z těchto důvodů se **někteří levicoví extremisté rozhodli participovat na environmentálním „klimatickém kempu“ na Mostecku**, který proběhl ve dnech 21. až 25. června. „Klimakemp“ byl prezentován jako projev boje za „klimatickou spravedlnost“ a jako protest proti těžbě a spalování uhlí. Byl inspirován obdobnou akcí, která proběhla v loňském roce v německém Sasku. Byl dlouhodobě připravován, probíhaly různé mobilizační akce (přednášky, diskuse, promítání). Do příprav se zapojili i dlouholetí aktivisté anarchistického hnutí. Pokud se na organizaci protestů podílejí **anarchisté, mají nežádka tendenci směřovat je k tzv. přímým akcím**. Přímé akce v tomto případě měly znamenat blokády či jiné formy zabránění těžbě uhlí.

Záměru přistoupit k protiprávnímu jednání již dopředu napovídalo utajování organizačních detailů či příprava právního manuálu pro případ zadržení aktivistů policií. Akce se nakonec zúčastnilo cca 300 osob, z toho cca 60 ze zahraničí, převážně z Německa. K samotné přímé akci došlo dne 24. května, kdy cca **130 osob neoprávněně vniklo do dolu Bílina**. Aktivisté, převlečení do bílých overalů a s respirátory, vytvořili lidský řetěz okolo jednoho z rypadel. Většina aktivistů se následně pasivně bránila policejnímu zákroku. Způsob provedení akce napovídal tomu, že **byla dopředu precizně připravena a naplánována** a velmi pravděpodobně bylo využito zahraničních

zkušeností. Od blokády pak klimatický kemp charakterizovaly protesty proti policii a solidární aktivity na podporu předvedených aktivistů.

Klimakemp doprovázela silná kritika Ministerstva vnitra a Policie ČR ze strany některých aktivistů, novinářů či jiných zástupců veřejnosti. Zde je třeba zdůraznit, že oba subjekty nepovažují v žádném případě zájem o ochranu životního prostředí za projev extremismu. **Předmětem zájmu se Klimakemp stal pro silnou participaci anarchistů a jejich tendenci orientovat protestní aktivity směrem k přímým akcím.** Je třeba ale dodat, že **organizátoři Klimakempu zdůrazňovali nenásilné pojetí akce** a k násilným konfliktům skutečně nedocházelo.

Zcela jiný charakter pak měla **mobilizace na protesty proti summitu G20 v Hamburku.** V celoevropském kontextu se na akce v Německu připravovalo nejen anarchistické hnutí, ale i různé další levicově extremistické iniciativy a hnutí. Z dostupných informací z více evropských zemí bylo zřejmé, že se protesty neobejdou bez násilností. Z českých subjektů byly plánované aktivity v Hamburku pozitivně reflektovány uskupeními či kolektivy Anarchistická federace, Voice of Anarchopacifism a Socialistická solidarita. Samotných protestů se pak nakonec zúčastnilo cca 30 osob, **část jich byla zadržena a obviněna v souvislosti s výraznými nepokoji a střety s policejními složkami v ulicích.** Obecně mají někteří čeští levicoví i pravicoví extremisté a fotbaloví hooligans tendenci se na zahraničních akcích prezentovat násilněji než v ČR, protože mají větší pocit anonymity a beztrestnosti.

České anarchistické subjekty se rovněž zapojily do **mezinárodních kampaní na podporu stíhaných či vězněných anarchistů.** Do mezinárodních solidárních aktivit už byli zařazeni i trestně stíhaní čeští anarchisté. V rámci mezinárodních solidárních kampaní lze často vysledovat i bagatelizaci teroristických činů či jiných násilných aktů, doprovázenou slogany volajícími po vylupování bank či zrušení policie apod. Otázka schvalování násilí českou anarchistickou scénou rozděluje. Část umírněných aktivistů s násilnými akcemi nesouhlasí a považuje je za kontraproduktivní. Hlavními propagátory solidární podpory zůstávaly kolektivy Antifenix, Anarchist Black Cross, Voice of Anarchopacifism, či Anarchistická federace. Aktivity spojené se solidárními akcemi byly organizovány i v infoshopu Black books v Autonomním sociálním centru Klinika.

Autonomní sociální centrum Klinika hostilo řadu anarchisticky zaměřených akcí. V anarchistické a squatterské scéně panuje obava z ukončení jeho činnosti, a proto byl hledán nový „záložní“ objekt k případnému následnému obsazení. Ve dnech 10. až 11. června **obsadila skupina squatterů nevyužívané budovy v ul. Hybernská a Senovážná v Praze.** Na této akci se podíleli i někteří členové komunity centra Klinika. Několik aktivistů policisté vyvedli a předvedli na služebnu. Zbylí squatteréi posléze objekty opustili sami.

Mimo anarchistické spektrum na sebe upoutala pozornost spíše marginální **Společnost česko-korejského přátelství Pektusan.** Její členové v dubnu navštívili Korejskou lidově demokratickou republiku u příležitosti 105. výročí narození „věčného prezidenta Kim Ir-sena“. Reportáž glorifikující severokorejský režim se objevila i na webu Svazu mladých komunistů Československa. Uskupení **Levá perspektiva**, které podporuje separatistické oblasti na východní Ukrajině, se připravovalo na tradiční Antikapitalistický kemp, který se uskuteční v srpnu.

1.4 Paramilitární a domobranecké skupiny

Ve sledovaném období lze považovat za relevantní aktivity dvou zapsaných spolků - **Národní domobrany a Československých vojáků v záloze za mír.**

Národní domobrana na internetu prezentovala činnost několika desítek skupin. Reálně však bylo aktivních jen několik ojedinelých buněk ve Středočeském, Moravskoslezském,

Ústeckém, Plzeňském a Karlovarském kraji a v Praze. Sami představitelé Národní domobrany si byli vědomi faktu, že řada poboček působí jen virtuálně. Proto se snažili podnikat kroky, prostřednictvím kterých by bylo možné oddělit od sebe buňky reálně působící a ty virtuální. Vedení spolku, Rada Národní domobrany, se pak snažila víceméně autonomní buňky podřídit svému velení. Nicméně ani řídicí orgán Národní domobrany nebyl vždy názorově jednotný. Neshody panovaly zejména v otázkách spolupráce s dalšími politickými subjekty.

Činnost buněk Národní domobrany spočívala zejména v organizaci polovojenských cvičení pro své členy a sympatizanty, zahrnující zejména fyzický a taktický trénink, ojedinelé střelecký výcvik. Část buněk se hlásila k **organizování hlídek, nicméně jednalo se o aktivity spíše propagandistické**, které měly sloužit ke zviditelnění spolku. V rámci Národní domobrany byly registrovány snahy využít dotace z programu „Bezpečnostní dobrovolník“. Kromě finančního příjmu tím byl sledován zejména cíl legitimizace vlastní činnosti. **Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany i Policie ČR se od Národní domobrany jednoznačně distancovaly. Spolek Národní domobrany nemá jako subjekt soukromého práva žádné zvláštní pravomoci. Pouze stejně jako kdokoli jiný mohou např. oznámit policii podezření ze spáchání trestného činu, přestupku atp.**

Obdobně jako Národní domobrany se profilovali i **Českoslovenští vojáci v záloze za mír**, jejichž buňky či členové působili zejména na území Moravskoslezského, Olomouckého, Zlínského, Jihomoravského, Středočeského a Jihočeského kraje. V případě tohoto subjektu byla **lokálně patrná snaha o navázání kontaktů s příslušníky bezpečnostních složek**, zejména pak obecních policií a Policie ČR. Podobně jako v případě Národní domobrany byly reálné kontakty ojedinelé a založené spíše na osobních vztazích.

2. Statistiky

2.1. Extremistická kriminalita ve 2. čtvrtletí roku 2017

Počty skutků

Takticko-statistická klasifikace (TSK)	1.1.-30.4.2017		1.1.-31.5.2017		1.1.-30.6.2017	
	Reg.	Obj.	Reg.	Obj.	Reg.	Obj.
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)	5	1	6	2	6	2
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	10	9	12	11	13	12
nebezpečné vyhrožování (§ 353)	0	0	0	0	0	0
poškození cizí věci (§ 228)	1	1	1	1	1	1
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	1	1	3	2	7	4
sprejerství (§ 228/2)	1	0	1	0	1	0
hanobení národa rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)	5	1	10	5	12	6
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	5	2	5	2	5	2
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	20	11	28	18	35	25
Celkový součet	48	26	66	41	80	52

Počty stíhaných osob

Takticko-statistická klasifikace (TSK)	1.1.-30.4.2017	1.1.-31.5.2017	1.1.-30.6.2017
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)	3	7	8
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	10	12	11
nebezpečné vyhrožování (§ 353)	0	0	0
poškození cizí věci (§ 228)	2	2	2
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	1	2	5
sprejerství (§ 228/2)	1	1	1
hanobení národa rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)	1	6	7
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	3	3	3
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	15	21	32
Celkový počet*	35	51	66

* Celkový počet stíhaných osob není součtem hodnot, neboť osoba může spáchat tr. činnost na více krajích a zároveň více skutků a byla by započítána duplicitně. Toto platí od počátku roku 2016. Statistika Policie ČR je postavena pouze pro meziroční, nikoliv pro měsíční, porovnávání. Počítáno a porovnáváno je vždy období od 1. ledna do konce sledovaného období. Nelze tedy získat počty za jednotlivé měsíce. Vzhledem k tomu, že trestní řízení je probíhajícím procesem, prostým odečtem po sobě následujících období by bylo získáno jakési imaginární číslo, které za určitých okolností může nabývat záporných hodnot.

V **prvním pololetí** roku 2017 je evidováno **80 trestných činů s extremistickým podtextem**. Z toho **52 jich bylo objasněno**. V prvním čtvrtletí roku 2017 bylo zjištěno 32 TČ s extremistickým podtextem. Nejčastěji byly v 1. pololetí roku 2017 zastoupeny TČ evidované v takticko-statistické skupině „podpora a propagace hnutí“ (§§ 403, 404, 405) v počtu 35 skutků.

Policie ČR eviduje v **prvním pololetí** roku 2017 celkem **66 stíhaných osob** u skutků s extremistickým podtextem. Nejčastěji se jednalo o TČ evidované v takticko-statistické skupině „podpora a propagace hnutí“ (§§ 403, 404, 405) v počtu 32 skutků.

2.2. Extremistická kriminalita ve 2. čtvrtletí roku 2017 podle kraje

Počty skutků

spácháno na území kraje	1.1.-30.4.2017		1.1.-31.5.2017		1.1.-30.6.2017	
	registrováno	objasněno	registrováno	objasněno	registrováno	objasněno
Hl. m. Praha	11	3	13	4	12	5
Středočeský	1	0	2	1	5	3
Jihočeský	2	0	4	3	5	3
Plzeňský	3	1	6	1	7	3
Ústecký	9	6	9	8	13	10
Královéhradecký	3	2	4	3	4	3
Jihomoravský	3	2	3	3	3	3
Moravskoslezský	7	4	9	6	12	8
Olomoucký	0	0	5	4	8	6
Zlínský	5	4	6	4	6	4
Vysočina	2	2	2	2	2	2
Pardubický	0	0	0	0	0	0
Liberecký	2	2	3	2	3	2
Karlovarský	0	0	0	0	0	0
Celkový součet	48	26	66	41	80	52

Počty stíhaných osob

spácháno na území kraje	1.1.-30.4.2017	1.1.-31.5.2017	1.1.-30.6.2017
	počet	počet	počet
Hl. m. Praha	3	4	6
Středočeský	0	2	4
Jihočeský	0	1	1
Plzeňský	2	2	4
Ústecký	7	11	16
Královéhradecký	2	3	3
Jihomoravský	3	4	4
Moravskoslezský	6	8	11
Olomoucký	1	5	7
Zlínský	5	5	4
Vysočina	4	4	4
Pardubický	0	0	0
Liberecký	2	2	2
Karlovarský	0	0	0
Celkový počet*	35	51	66

* Celkový počet stíhaných osob není součtem hodnot, neboť osoba může spáchat tr. činnost na více krajích a zároveň více skutků a byla by započítána duplicitně. Toto platí od počátku roku 2016. Statistika Policie ČR je postavena pouze pro meziroční, nikoliv pro měsíční, porovnávání. Počítáno

a porovnáváno je vždy období od 1. ledna do konce sledovaného období. Nelze tedy získat počty za jednotlivé měsíce. Vzhledem k tomu, že trestní řízení je probíhajícím procesem, prostým odečtem po sobě následujících období by bylo získáno jakési imaginární číslo, které za určitých okolností může nabývat záporných hodnot.

V prvním pololetí roku 2017 bylo registrováno **nejvíce skutků s extremistickým podtextem v Ústeckém kraji** (13), dále v Praze a Moravskoslezském kraji (v obou případech 12). **Nejvíce stíhaných osob u skutků s extremistickým podtextem bylo evidováno v Ústeckém kraji** (16), dále v Moravskoslezském kraji (11).